

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD

Du bör kunna se skillnad på en hammare och en kofot innan du sågar upp ditt tak. Men fönstret är så väl genomtänkt att du kan ta dig an jobbet i lugn och ro.

LÄTT

SVÅRT

TID

Sätt av två dagar om det är ditt första takfönster. Nästa klarar du enkelt på en dag.

PRIS

Cirka 3 800 kronor (Vilket är 1/3 av vad det skulle kosta om du istället anlitar en hantverkare till att göra jobbet.)

När du har tagit bort takpannorna, sågat upp hålet och placerat ut reglarna som ska bära fönstret, är det spännande att sätta det nya fönstret på plats i karmen.

Så enkelt sätter du ett fönster i taket

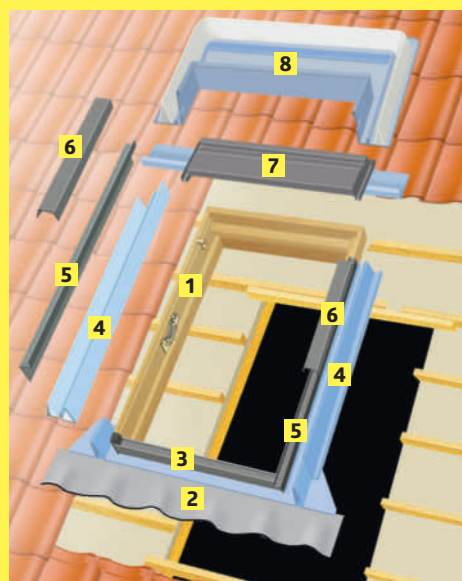
Dagens moderna takfönster är genomtänkta in i minsta detalj. Det innebär **att du tryggt kan ta dig an uppgiften** att sätta in ett själv.

Någon har tänkt till ordentligt på takfönsterfabriken. Alla detaljer är så genomtänkta att du utan problem kan montera ditt eget takfönster. Så länge du inte har tummen mitt i näven det vill säga.

Det kan verka helt vansinnigt att såga upp ett hål i taket, men du blir lotsad genom hela arbetet. Även det kritiska tätningsmomentet, där utmaningen faktiskt är störst på

insidan. På yttersidan ska du "bara" leda ned vatten, snö och slask på taket, men på insidan måste det sluta hermetiskt tätt.

Fuktsparren, som du bygger innan själva fönsteröppningen stängs igen, måste sluta så tätt att den varma och fuktiga luften inifrån inte kan tränga ut i konstruktionen. Där riskerar den annars att ge fuktskador när den kyls av och kondenserar. □

Montera delarna i rätt ordning

För att få regn och smältvatten att ledas ner på taket måste allt i ditt takfönster monteras i rätt ordning, nedifrån och upp.

- 1 Fönstret sätts fast.
- 2 Plissékragen monteras och formas över takpannorna.
- 3 Bottenlisten skruvas fast.
- 4 Sidokragen placeras.
- 5 Sidoskenorna skruvas fast.
- 6 Skenor för öppningsfunktion.
- 7 Skärm över ventilen placeras.
- 8 Anslutningsplåten monteras.

Vi sågar ett hål genom taket

Vi börjar med att avlägsna takpannorna. Vid takfoten ser vi var läkten ligger, och i det här skedet mäter vi ut höjden på ett ungefär.

När vi kommit ned till själva undertaket sågar vi upp ett litet hål till snedväggen på insidan. Då ser vi exakt var vi vill sätta fönstret.

Nu kan vi säga loss de gamla läkten där vi vill att fönstret ska sitta, för att sedan sätta dit en topp- och en bottenregel som fönstret kan vila på i över- och underkant.

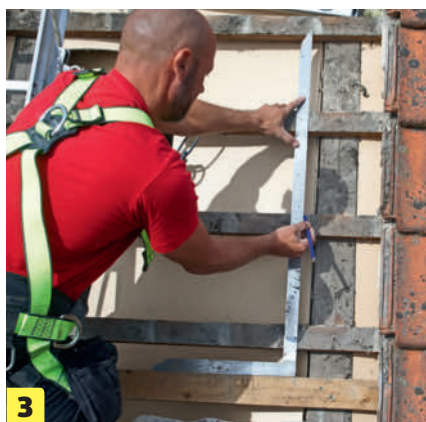
Kolla väderprognosen, innan du påbörjar arbetet. Den bästa tiden för takarbeten är sen vår till mitten av sommaren. Även om solen ibland skiner på höst och vinter är taket ofta för halt för att arbeta på under de årstiderna.

Avlägsna takpannorna försiktigt där fönstret ska sitta. Försök att inte förstöra de överblivna pannorna. Ett tips är att numrera dem, så att de som ska upp igen hamnar där de låg innan.

Skruva fast en regel i botten av det nya fönsterhålet. Eftersom fönstret ska vila på den måste den vara helt vågrät. I toppen gör du fast en motsvarande regel – du kan använda en av de gamla om den passar.

Såga av läkten där fönstret ska sitta. Hålet ska vara 2-5 cm bredare än fönstret, och läkten sågas av vinkelrätt med bottenregeln med en sticksåg.

Hålet sågas genom innertaket. Efter att du har ritat upp hålet på insidan finns det olika tillvägagångssätt beroende på innertakets material – mjuk duk, takpapp eller trä.

Vi fäster fönstret på läkten

Beslagen som används för att göra fast fönstret i reglarna köper du i lösvikt. Dels för att det förenklar transporten, men också för att de behöver placeras på karmen beroende på hur högt fönstret ska sitta i förhållande till reglarna, så att det passar taket.

Om ditt fönster är så högt att det behöver stötts halvvägs i sidorna, kan du alltså sätta beslagen även här, så att de passar till en av de gamla läkten.

Vinkelbeslagen skruvas på karmen. Mät ut och skruva fast beslagen utifrån hur högt över läkten fönstret ska sitta, och var läkten sitter i sidorna. Fönstret ska sitta så att det hamnar i linje med taket.

Fönstret monteras. Lägg fönstret på bottenregeln och vicka ner det tills beslagen når toppregeln. När det är lika mycket luft på sidorna som upptill och nertill, skruvar du fast fönstret genom beslagen.

Nu tätar vi fönstret utifrån

Fönstertätningen är ett sammansatt kit som ska byggas ihop nedifrån och upp, för att på så sätt säkra att vattnet leds rätt väg – ut och ned.

Den nedersta delen av tätningen till takpannorna är lite speciell. Det är en bred remsa som verkar fast och styv, du formar den genom att pressa den hårt ned mot pannorna så att den sluter tätt mot dem. Eftersom den har en självhäftande undersida måste den sluta tätt för att fastna.

Pressa plissékragen mot takpannorna, efter att du har jämnat till dem något med en vinkelslip. Forma kragen noggrant, så att den följer takpannornas vågmöster.

Plissékragen fixeras med en skena, som du trycker fast i ett spår på karmen. När den sitter som den ska skruvar du fast den med tre skruvar.

Repets längd ska hela tiden justeras så att det fångar dig innan du slår i marken

Säker med sele på hög höjd

Använd alltid sele när du arbetar på tak, undantaget om du jobbar från en ställning som hindrar dig från att falla.

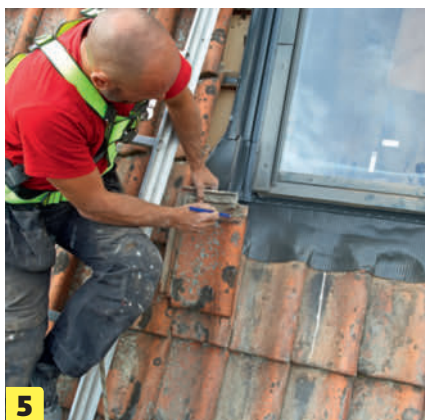
En billig fallskyddssele kostar runt tusenlappen, men det är småpengar i sammanhanget. Räddar den dig från en stukad handled är den intjänad. Och den kan faktiskt rädda ditt liv. Selen ska fästas i en punkt som kan klara omkring 1 ton, eftersom du ofta faller en bit och får fart innan den fångar upp dig.

Plissékragen limmas fast. På undersidan av den flexibla duken sitter ett starkt lim. När kragen har rätt form och är säkrad med skenan drar du av filmen från undersidan och pressar fast den ordentligt.

Resten av tätningarna placeras. Hur de ska sitta ger sig självt så länge du gör allt i rätt ordning. Men kolla för säkerhets skull monteringsanvisningen, det tillkommer hela tiden nya detaljer.

Takpannorna behöver ofta skäras till. Vi markerar var de pannorna som ska sättas tillbaka igen ska sågas av. Ta ned dem på fast mark och såga till dem försiktigt med vinkelslipen.

Takpannorna skruvas fast på läkten. I toppen av varje panna borrar du ett hål på 6-8 mm, så att du kan skruva fast den med en utomhusskruv. Sedan kan du täta hålet med en klick silikon.

Vi sågar hålet på insidan

Nu har vi tätat fönstret perfekt från utsidan och kan gå in och påbörja arbetet med att prydligt och säkert täta vid snedväggen på insidan.

Det synliga fönstersmygen, som vi bygger av gipsskivor och sammanfogar med väggen är bara en del av arbetet. **Det som är helt avgörande är att vi har en fuktspärr bakom, som sammanfogar den gamla fuktspärren och fönstret.**

Men först ska vi såga ut det riktiga hålet på insidan av taket.

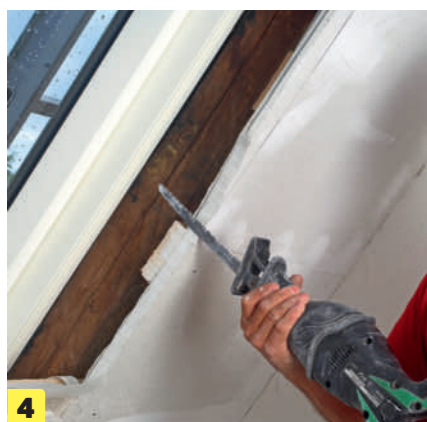
1 Håll en vinkel mot karmen och mät in till fönsterspåret med din tumstock. Vinkeln måste ligga tätt mot karmen, så att den står helt vinkelrätt mot fönstret och snedtaget.

2 Flytta måttet till gipsväggen, medan du håller kvar vinkeln. Gör detta i alla fyra hörn. Meningen är att vi ska såga taket så det motsvarar den inre kanten på spåret, så smygens sidor blir vinkelräta på väggen.

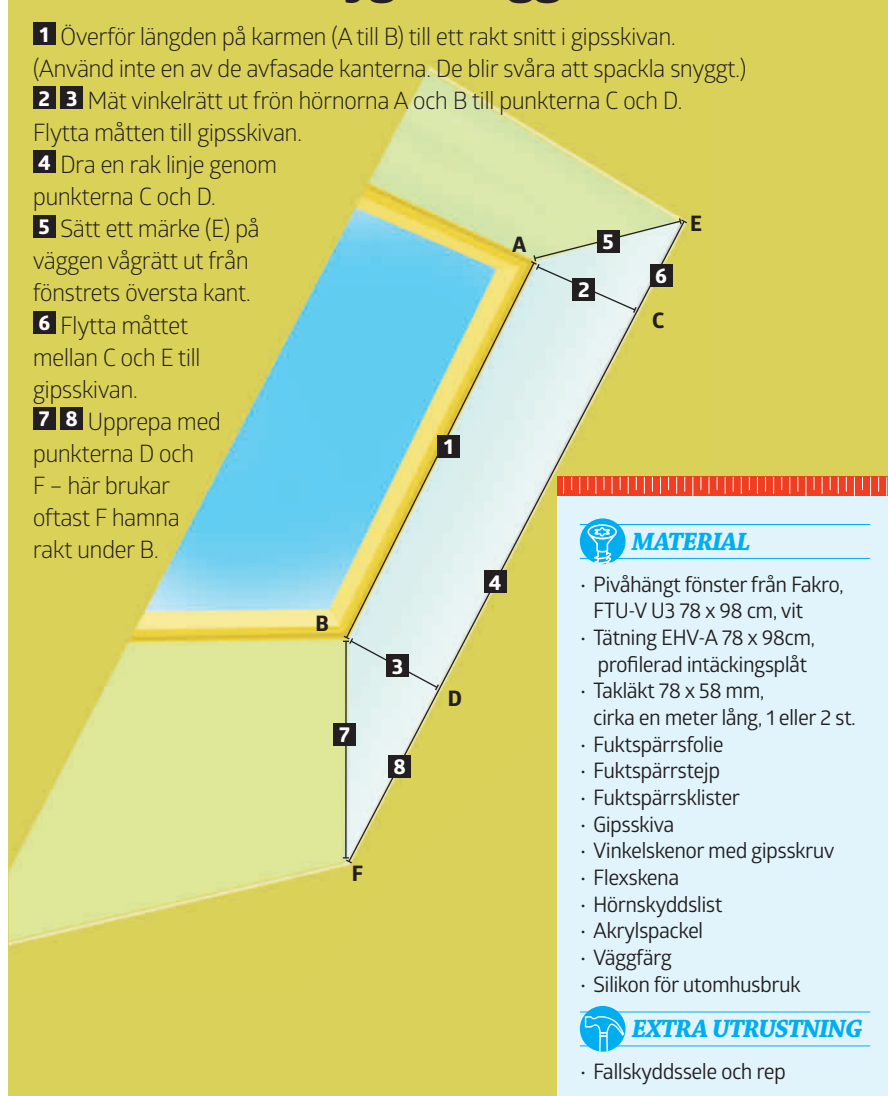
3 Linjerna binds samman, så att du får två lodräta linjer att såga efter. I överkant sätter vi skivan vågrätt, i nederkant sätter vi den lodrätt. Du kan få såga och mäta dig fram ett par gånger tills du träffar rätt.

4 Såga rent runt fönstret med en tigersåg eller sticksåg. Det gör ingenting om du sågar bort lite extra så att hålet blir några millimeter för stort, det ska ändå på en hörnskyddslist.

Mät fönstersmygen noggrant

- 1** Överför längden på karmen (A till B) till ett rakt snitt i gipsskivan. (Använd inte en av de avfasade kanterna. De blir svåra att spackla snyggt.)
- 2 3** Mät vinkelrätt ut från hörnorna A och B till punkterna C och D. Flytta måtten till gipsskivan.
- 4** Dra en rak linje genom punkterna C och D.
- 5** Sätt ett märke (E) på väggen vågrätt ut från fönstrets översta kant.
- 6** Flytta måttet mellan C och E till gipsskivan.
- 7 8** Upprepa med punkterna D och F – här brukar oftast F hamna rakt under B.

MATERIAL

- Pivåhängt fönster från Fakro, FTU-V U3 78 x 98 cm, vit
- Tätning EHV-A 78 x 98cm, profilerad intäckingsplåt
- Takläkt 78 x 58 mm, cirka en meter lång, 1 eller 2 st.
- Fuktspärrsfolie
- Fuktspärrstejp
- Fuktspärrsklister
- Gipsskiva
- Vinkelskenor med gipsskruv
- Flexskena
- Hörnskyddslist
- Akrylspackel
- Väggfärg
- Silikon för utomhusbruk

EXTRA UTRUSTNING

- Fallskyddssele och rep

Vi gör en smyg med fuktspärr

1

Den gamla fuktspärren ska sammanlänkas med karmen, så det inte kan tränga ut luft från rummet till takkonstruktionen. Det gör vi med ny folie, tejp och lim. Folien limmas fast i spåret på karmen.

2

Vid hålets kant monterar du stålskenor, som du skruvar fast smygarna på. Skenan sätts in mellan gipsskivan och fuktspärffolien. Om kanten inte är vinkelrät kan du använda en flexskena.

3

Smygens mått överförs till en gipsskiva efter det system du ser på ritningen till vänster. Det är frestande att sticka in en redan fasad kant i karmen, men mät från en ofasad kant, så fyller skivan spåret bättre.

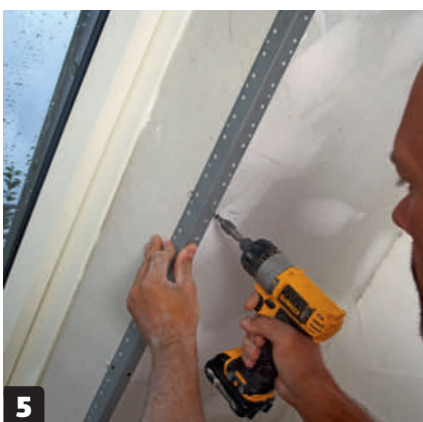

Den nya fuktspärffolien tejpas samman med fuktspärren bakom takpanelen.

Den tillskurna skivan trycks in i spåret på karmen, därefter skruvas den fast i skenorna på snedväggs baksida.

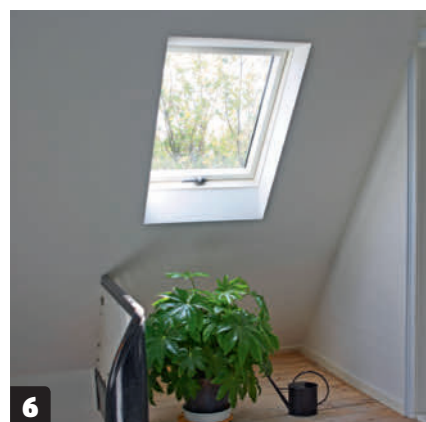
4

Smygarna sågas ut och monteras. Skivorna skjuts in i karmens spår och skruvas fast i stål-vinklarna med gipsskruv.

5

Vinkelskenorna skruvar du fast hela vägen runt om smygen. Se till att skruva huvudena så pass långt in att de inte sitter i vägen när du sedan ska spackla över kanterna från bägge sidor.

6

Smygen målas samman med resten av väggen, efter att gipsskivorna är slipade och spacklade efter konstens alla regler.